

Fra: Sonja Irene Vindum Eklund [sonekl@um.dk]
Sendt: 28. august 2012 10:51
Til: Carlo V. Andersen; Julie Marie Cederholm; Udenrigsministeriet; EUK; Flemming Stender
Cc: Hans Klingenberg; Solvej Iben Sørensen; NEA
Emne: Svar på instruktion: Indhentelse af oplysninger vedr. aktiv dødshjælp og hjælp til selvmord i Schweiz

Ambassaden i Bern, d. 28. august 2012

Svar på instruktion: Indhentelse af oplysninger vedr. aktiv dødshjælp og hjælp til selvmord i Schweiz

1. Ændringer siden 2009

Siden sidste indberetning af 13. oktober 2009 er der ikke sket nogen ændringer i den schweiziske lovgivning med hensyn til aktiv dødshjælp og hjælp til selvmord (link: http://www.ejpd.admin.ch/content/ejpd/en/home/themen/gesellschaft/ref_gesetzgebung/ref_sterbehilfe/ref_formen_der_sterbehilfe.html). Det er stadig ulovligt at begå medlidenhedsdrab og dermed er direkte aktiv dødshjælp forbudt. Indirekte aktiv hjælp til selvmord ("assisteret Suizide") er derimod, under visse forudsætninger lovligt, f.eks. hvis det kan begrundes, at bistand til selvmord ikke ydes ud fra egennyttige motiver. Denne form for dødshjælp er således ikke eksplicit reguleret i schweizisk strafferet.

De to største organisationer inden for aktiv dødshjælp i Schweiz, Exit og Dignitas, hjalp i 2011 i alt 560 personer med at ende deres liv, hvilket svarer til, at hvert tredje selvmord er assisteret. Antallet af tilfælde af indirekte aktiv hjælp til selvmord er de seneste år steget i Schweiz ligesom antallet af medlemmer i de to organisationer Exit og Dignitas, der yder bistand til selvmord i Schweiz, er forøget. Til sammenligning var der i 2009 knap 300 tilfælde af hjælp til selvmord i Schweiz.

Siden sidste indberetning har følgende politiske overvejelser fundet sted:

28.10.2009 sendte forbundsrådet to udgaver af samme lovforslag til høring, for eksplicit at regulere assisteret selvmord.

17.09.2010 fik forbundsrådet kendskab til udfaldet af høringen og anmodede justitsministeriet (EJPD) om at udarbejde en meddelelse (link: <http://www.ejpd.admin.ch/content/ejpd/en/home/dokumentation/mi/2010/2010-09-17.html>). Høringens udfald resulterede i, at 3/4 af beslutningstagerne bekræftede behovet for et lovgivningsmæssigt tiltag, der stiller skarpere krav i forhold til hjælp til selvmord i Schweiz. Forbundsrådet ønskede hermed, at fastholde hensigten om at regulere assisteret selvmord i schweizisk strafferet eksplicit.

29.06.2011 besluttede forbundsrådet at give afkald på en eksplicit bestemmelse om assisteret selvmord inden for schweizisk strafferet. Den schweiziske regering ønsker dog en styrket forebyggelse af selvmord, samt at fremme palliativ pleje for at nedbringe antallet af selvmord. Et eventuelt misbrug skal derfor forsøges bekæmpet med den allerede gældende lovgivning.

2. Seneste erfaringer på området

I slutningen af 2009 kørte der i kantonen Neuchâtel en sag om en kvindelig læge, der også var medlem af organisationen Exit, der blev beskyldt for at have udført direkte aktiv dødshjælp overfor en patient. Patienten, der var for svag til selv at indtage det dødelige medikament, havde med et aftalt signal – et løft af den ene fod – givet tilladelse til, at lægen kunne give patienten medikamentet. Lægen blev dog i sidste ende frikendt i retten, da dommerne mente, at der var tale om, at patienten havde givet samtykke til handlingen.

I juni 2012 var der i kantonen Vaud en folkeafstemning vedrørende en lov omkring aktiv dødshjælp. Befolkningen stemte ja til et lovforslag om, at personer på plejehjem og hospitaler kan få indirekte hjælp til selvmord, hvis dette er i overensstemmelse med personalets vurdering. To betingelser skal dog være opfyldte, idet patienten skal lide af en slem og uhelbredelig sygdom og angive et ønske om at ville dø. Lovforslaget betyder, at det i dag er muligt at få hjælp til selvmord på hospitaler og plejehjem i kantonen Vaud, hvilket ikke er tilfældet i hele Schweiz.

3. Debatten om udlændinge

Bistand til selvmord er stadig et særdeles diskuteret emne i de schweiziske medier. Især diskuteres emnet "Sterbetourismus", dvs. den turisme som opstår, idet der ydes bistand til selvmord for udlændinge i Schweiz. Det er især personer fra landene Tyskland, Frankrig og England, der rejser til Schweiz for at få hjælp til selvmord. Den schweiziske præsident Eveline Widmer-Schlumpf ønsker ikke, at Schweiz skal være kendt for at yde hjælp til selvmord. Indirekte aktiv dødshjælp skal ikke forbydes i Schweiz, men ifølge Widmer-Schlumpf bør der udformes klare regler, der bl.a. skal forsøge at bekæmpe den turisme lovgivningen medfører.

I maj 2011 var der i kantonen Zürich en folkeafstemning vedrørende den turisme som aktiv dødshjælp medfører. Folkeinitiativet gik ud på, at forhindre udenlandske statsborgere der ikke havde haft bopæl i Schweiz i mindst et år, i at kunne modtage aktiv dødshjælp i kantonen Zürich. Det skulle dermed gøres strafbart for udlændinge at modtage hjælp til selvmord. Initiativet blev dog nedstemt, idet forslaget ikke tog højde for et lighedsprincip mellem kantonerne, og forslaget ville derfor ikke kun ramme udlændinge, men også schweizere fra andre kantonen. Desuden viste udfaldet af folkeafstemningen, at den enkeltes frihed til selv at vælge er essentielt for schweizerne.

Sonja Eklund/Solvej Sørensen